

خدا جون سلام به روی ماهت...

راز آن سوی مرزها

ناسخه خیلی صتفاوت کتاب های کودک و نوجوان!

راز آن سوی هزار

كريستينا سونتورنوات | نيلوفر عزيزپور

سروشناسه: سوتورنووات، کریستینا، ۱۹۸۰-م.

-Sootornvat, Christina, 1980

عنوان و نام پدیدآور: راز آن سوی مرزاها نویسنده: کریستینا سوتورنووات: مترجم: نیلوفر عزیزپور.

متخصصات نشر: تهران: نشر پرتفال، ۱۴۲۰.

شابک: ۹۷۸-۶۳۳-۹-۲۷۴-۶۴۲-۹. س.م.

وهدیت فرهنگ‌نویسی: قبایا

یادداشت: عنوان اصلی: 2022.

موضوع: داستان‌های نوجوان آمریکایی -- قرن ۲۱،

Young adult fiction, American -- 21st century موضوع:

شانسی افزوده: عزیزپور، نیلوفر، ۱۳۶۶، مترجم

ردیندی کنگره: PS3612

ردیندی دیوبی: ۸۱۳۶

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۹۳۲۲۳۸۰

۷۷۵۲۰۱

انتشارات پرتفال راز آن سوی مرزاها

نویسنده: کریستینا سوتورنووات

مترجم: نیلوفر عزیزپور

ویراستار ادبی: نسرین نوش امینی

ویراستار فنی: محبویه شریفی - فرناز وفایی دیزجی

طرح جلد نسخه‌ی فارسی: مهدیه عصارزاده

آماده‌سازی و صفحه‌آرایی: شهرزاد شاهحسینی - سجاد قربانی

مشاور فنی چاپ: حسن مستقیمی

شابک: ۹۷۸-۶۴۳-۹-۲۷۴-۶۲۲-۹

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

تیراز: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: نقش‌ساز

چاپ: کاج

صاحب: مهرگان

قیمت: ۱۸۹۰۰ تومان

۱۰۰۰۶۳۵۶۴

۰۲۱-۶۳۵۶۴

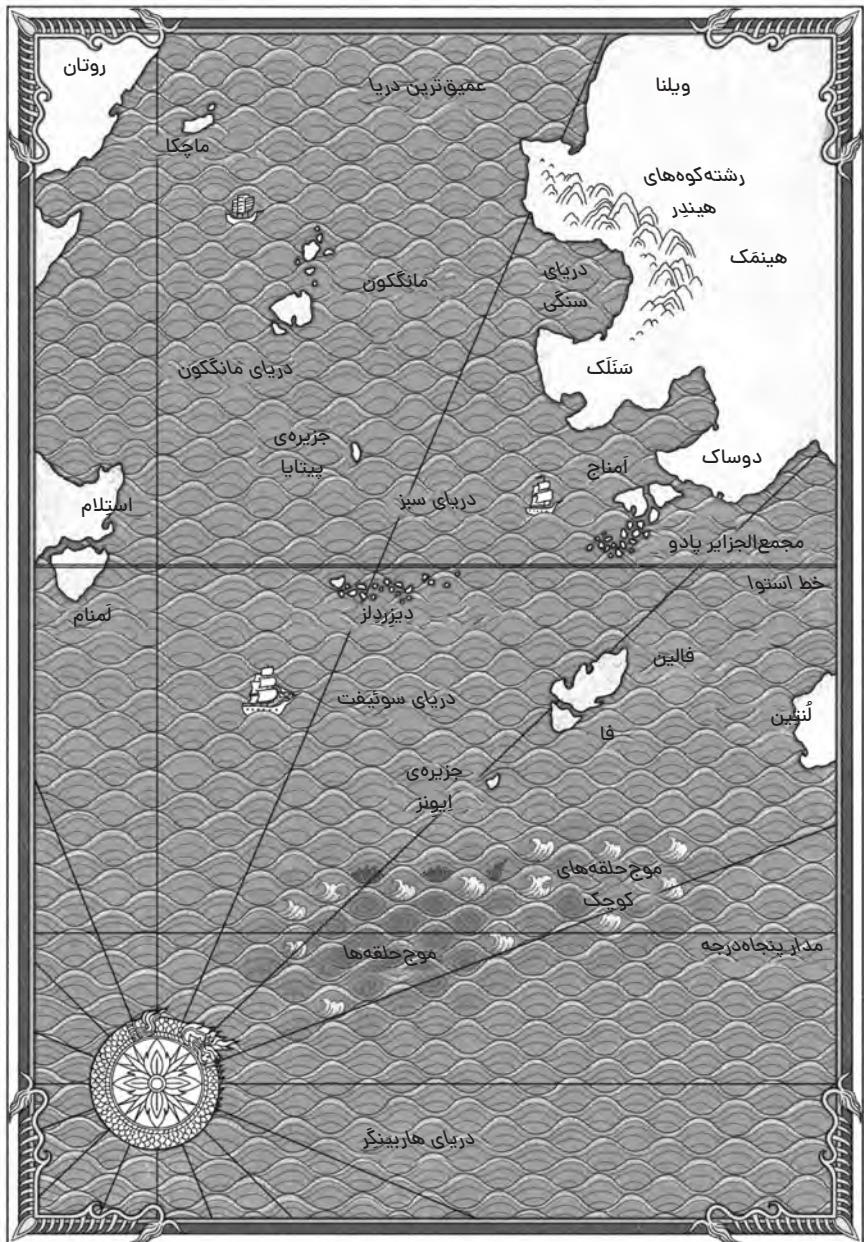
www.porteghaal.com

kids@porteghaal.com

برای تام، قطب‌نمای راهم
کریستینا سونتورنوات

برای بهترین مردی دنیا و راهنمای زندگی‌ام، لیلا ناصری
نیلوفر عزیزپور

فصل اول

صبغی طلایی

آن روز صبح من و سایر دستیارها برای صحابه توی صف کافه سه پیاز ایستاده بودیم. من هم شبیه آنها به نظر می‌رسیدم. همه‌مان پیراهن سفید آهاردار، شلوار خاکستری و پیش‌بند نخی مشکی و شق‌ورق با جیب‌های بزرگ پوشیده بودیم. لباس‌های فرم دستیاری، یک‌شکل بودند تا همه‌مان هم‌سطح به نظر بیاییم و در یک سال خدمتمان، همگی برابر باشیم.

چه مسخره!

شاید لباس‌هایمان یک‌شکل بودند، اما تفاوت جایگاه هر کدام‌مان مثل روز روشن بود. بدون اینکه بپرسیم می‌دانستیم چه کسی با کالسکه می‌آید و چه کسی پیاده، مادر کدام‌مان پست مهمی در شورا دارد، کدام‌مان خدمتکار دارد و کدام‌مان باید تشتلهای پای تختش را خودش تمیز کند. هیچ‌کس درباره‌ی این‌ها حرفی نمی‌زد، اما خودمان که می‌دانستیم.

آخر صف ایستاده بودم و ادای دخترهای خجالتی را درمی‌آوردم؛ پاهایم را به سمت داخل کج کرده و سرم را پایین انداخته بودم، مثل کسی که حرفی با بقیه ندارد. اگر مردم فکر می‌کردند شما ارزش هم‌صحتی ندارید، فرصت

پیدا می‌کردید بیشتر درباره‌شان بدانید و من هم توانسته بودم فهرستی کامل از جزئیاتی تهیه کنم که اگر می‌خواستم همنگشان شوم، باید خیلی به آن‌ها دقت می‌کردم.

مو: شانه‌شده و بدون شیش، که «مادرم» (یا حتی بهتر از آن، «خدمتکارم») آن را خیلی قشنگ بافته. ناخن‌های دست: تمیز و سوهان‌کشیده. کفش: مدل درست و حسابی، خریداری شده از مغازه‌ای درست و حسابی، واکس زده، بدون اینکه چیز چندش آوری به کف آن چسبیده باشد. کمر: صاف، انگار به جایی که از آن می‌آمدم، افتخار می‌کنم و آینده‌ی درخشانی در انتظارم است.
قار! قور!

سرمه کردم تا کسی صدای قاروچور شکمم را نشنود. تنها چیزی که نمی‌توانستم ادایش را دربیاورم، تظاهر به سیری شکمم بود. وقتی صبح با شکم خالی به کافه سه‌پیاز می‌آمدم، قاروچورش بدتر هم می‌شد. در فضای رستوران با آن درودبیوارهای چوبی، بوی صدف تازه، سیر خردشده و سبزیجات تازه پیچیده بود. خیلی باید جلوی خودم را می‌گرفتم تا زبانم را بیرون نیاورد و دور دهانم را نلیسم.

اما آن روز با باقی صبح‌ها کمی فرق داشت. بچه‌ها سرصف، بیشتر از همیشه باهم حرف می‌زندند. دستیار قدبلندي آرنجش را به پیشخان تکیه داده، بقیه هم دورش جمع شده بودند و با اشتیاق به حرف‌هایش گوش می‌دادند. من اسمش را گذاشته بودم سربالا، آنقدر که سرش را بالا می‌گرفت تا بتواند از بالا به بقیه‌مان نگاه کند. زیاد درباره‌اش نمی‌دانستم، جز اینکه نزدیک میدان معبد، پیش یک استاد شیرینی پز کار می‌کرد. سربالا همیشه محبوب و خوشگل بود، اما آن روز صبح می‌درخشید.
خنده‌ید و گیس بلندش را روی شانه‌اش صاف کرد. نور از پنجه‌های کافه روی مچش تابید و چیزی طلایی و درخشان برق زد.
خودش بود، حلقه‌های نشان اجدادی.

دل خالی‌ام، از حسادت سوخت. حتماً دیروز سیزده ساله شده بود.
باقی دستیارها نزدیک‌تر رفتند تا با ذوق به دست‌بند طلایی سربالا نگاه کنند. یکی گفت: «بگیرش بالا تا همه‌مون ببینیم! وای چه خوشگله!» سربالا مچش را بالا گرفت و دست‌بندش را تکان داد، بقیه هم به‌به و چه‌چه راه انداختند.

دخلتر دیگری که نمی‌توانست حسادتش را پنهان کند، پرسید: «چندتا حلقه داره، پنج تا؟» آن سال بهار، در بین ما اول او نشان اجدادی اش را هدیه گرفته بود. با اطمینان دستی رویش کشید: چهار حلقه‌ی طلایی که به سنجاق‌سینه‌ی روی بلوزش وصل شده بودند.

سربالا، با صدایی که کمی زیادی بلند بود، جواب داد: «راستش، هفت تاست.» همه پچ‌پچ کنان نزدیک‌تر رفتند تا خودشان تعداد حلقه‌های طلایی دست‌بندش را بشمارند. هر حلقه از حلقه‌های نشان اجدادی، نشان‌دهنده‌ی نسلی از اجداد شخص بود، اجدادی که نامشان را می‌دانست... اجدادی که به داشتنشان افتخار می‌کرد.

توى دلم پوزخند زدم. با خودم مى گفتم با اين عقبه‌ی خانوادگى خوب،
چرا دستیار نانوا شده؟

يک دفعه دیدم تمام نگاه‌ها در کافه به من دوخته شده.
گندش بزن! فکر می‌کردم توى دلم پوزخند زده‌ام.
سربالا با چشم‌های تنگ نگاهم کرد. «آهای! تویی که ته صفي. اسمت چيه؟»
کسی با صدایی تیز، از پشت پیشخان فریاد زد: «سفارش شماره‌ی
چهل و نه!»
خدایا شکرت!

بهزور از کنار دخترها رد شدم تا به پیشخان رسیدم. بعد به خانم نوم تعظیم کردم و ظرف سوب را از او گرفتم. با آرامترین لحن ممکن که مخصوص نمایش دختر خجالتی‌ام بود، گفتم: «ممnonum خانم. بهتره دیگه برم. دیرم شده!»

وقتی می‌رفتم، می‌توانستم نگاه باقی دستیارها را روی خودم حس کنم. می‌دانستم دارند براندازم می‌کنند. تا وقتی نمی‌فهمیدند در جامعه چه جایگاهی دارم، نمی‌توانستند از بالا به من نگاه کنند.

حالا اگر حقیقت را می‌فهمیدند، چه؟ اینکه من اصلاً جایگاهی نداشتم، اینکه چند ماه دیگر سیزدهساله می‌شدم و خبری از یک تکه کیک هم نبود، چه برسد به جشن و هدیه‌ی نشان اجدادی. نه خاندان پرافتخاری داشتم و نه اجداد نجیبزاده. فقط یک حلقه‌ی ارتباطی با گذشته‌ام داشتم که مطمئناً از طلا ساخته نشده بود.

اگر حقیقت را می‌دانستند، فکر می‌کردند من هیچ ارزشی ندارم.
اما مگر می‌شد سرزنششان کرد؟

فصل دوم

استاد نقشه‌نگار

به سرعت باد از کافه خارج شدم. دیشب باران آمده بود و آسمان مثل زیر شکم ماهی ساردین، هنوز می‌درخشید. قبل از اینکه به خیابان بروم، ایستادم تا به مادر صاحب کافه صبح به خیر بگویم. مثل همیشه روی ایوان کناری کافه بود، اما به جای اینکه روی صندلی اش بنشینند، ایستاده به عصایش تکیه داده و صورت چروکیده‌اش را رو به دریا برگردانده بود.

آهسته گفتم: «صبح به خیر مامان بزرگ نوم.» دیگر چشم‌هایش بینایی نداشت، اما گوش‌هایش مثل روباه تیز بود. دستم را گذاشتمن روی دستش. می‌دانستم مامان بزرگ نوم در جوانی تاجر دریانورد بوده. دوست داشتم او را به شکل دزدهای دریایی تصور کنم.

پرسیدم: «مامان بزرگ، از اینجا بوي دریا رو حس می‌کنین؟» بدون اینکه سرش را به سمتم برگرداند، گفت: «همیشه حسش می‌کنم.

تو چی؟ صداشون رو می‌شنوی؟»

«صدای چی رو؟»

با صدایی گرفته زمزمه کرد: «از بندر صدای چکش‌کاری می‌آد.»

گوش دادم، اما جز صدای حرف زدن مردم در کافه و کسانی که در خیابان با یکدیگر احوالپرسی می‌کردند، متوجه صدای دیگری نشدم.

مامان بزرگ به سمتم برگشت، انگار به جایی پشت سرم نگاه می‌کرد. زیر لب گفت: «دارن کشته‌ها رو آماده می‌کنن. صداش رو می‌شنوم. دارن بدنه‌ی کشته‌ی رو مس کوبی می‌کنن. دوباره می‌ریم جنگ.»

آرام زدم روی دسته‌ای چروکیده‌اش. از وقتی می‌شناختمش خیلی تیز و زیل بود. شاید پیری بالاخره او را از پا درآورده بود. «بخشید. باید برم، و گرنه دیر می‌رسم.» کمکش کردم تا دوباره روی صندلی اش بنشینند و با اینکه می‌دانستم نمی‌بینند، تعظیم کردم.

از خیابان گذشتم و از سرپالایی به سمت منطقه‌ی پلیر رفتم. چرخیدم سمت کوچه‌ی پلومریا و موقع بالا رفتن از پله‌های سنگی باریک، سوب را محکم نگه داشتم. بعد از کنار کتابفروشی، مغازه‌ی کاغذسازی، خطاطی، یک کتابفروشی دیگر و فروشگاه آثار هنری گذشتم.

در تمام طول مسیر مغازه‌دارهای منضبط با پیش‌بندهای مرتباشان مشغول جاروی پله‌های جلوی مغازه‌هایشان بودند. آنجا حتماً تمیزترین خیابان شهر آن‌لانگ بود. فقط اجازه می‌دادند شکوفه‌های سفیدصورتی درخت‌های پلومریا روی زمین بیفتند، درخت‌هایی که شاخه‌هایشان از فراز ویترین مغازه‌ها آویزان بودند.

آدم چطور باورش می‌شد در محیطی به آن آرامی دوباره جنگی در راه باشد؟ بعد از دو دهه جنگ با هر همسایه‌ای که کیلومترها با ما فاصله داشت، پادشاهی مانگکون بزرگ‌تر و قدرتمندتر از همیشه شده بود. بالاخره به آرامش رسیده بودیم. امنیت داشتیم. یعنی برای یک بار هم که شده، واقعاً کار خوبی گیریم آمده بود.

از خیابان، معبد جزایر نه‌گانه‌ی روی تپه، کاملاً معلوم بود. راهب‌ها از پیاده‌روی صبحگاهی‌شان برگشته بودند و ناقوس‌های معبد را آهسته و

با صدایی بم می‌نواختند. هنوز زود بود که بروم سر کار، اما قدم‌هایم را دوتاییکی بر می‌داشتیم تا اینکه بالاخره به مغازه رسیدم. روی ویترین جلویی، تابلویی پارچه‌ای آرام در نسیم صحّگاهی تاب می‌خورد. رویش نوشته بود: پایون وانگیای، استاد نقشه‌نگار.

با کلید در جلویی را باز کردم و آرام پشت سرم بستمیش. وقتی کفشهایم را درآوردم، نفسی عمیق کشیدم. لحظه‌ای کوتاه، بوی مغازه وجودم را پر کرد و گرسنگی ام را از یادم برد. بوی ورق‌های کاغذی نو و صاف (که خودم آن‌ها را روی هم چیده بودم)، جوهر یک روزه (که خودم موادش را ترکیب کرده بودم)، کف چوبی تازه‌شسته شده (که خودم بهش تی کشیده بودم) و ابزار برنجی زبانه‌دار (که خودم برق انداخته بودمشان). وقتی پرده‌ها را کنار زدم، ضربان قلبم کمی تندتر شد. آن موقع روز از همه بیشتر دوست داشتم.

نور طلایی خورشید به داخل مغازه می‌تابید و نقشه‌های قاب‌شده‌ای را که دیوارها را از زمین تا سقف پوشانده بودند، غرق نور می‌کرد. استاد پایون، بیش از بیست سال، یعنی در تمام مدت طولانی‌ترین جنگمان، استاد نقشه‌نگار نیریوی دریایی سلطنتی مانگکون بود.

به تمام جاهای شناخته شده‌ی جهان سفر کرده بود و بیشتر از هر کسی در مانگکون، نقشه‌ی بیشتر آن مکان‌ها را کشیده بود؛ صخره‌های بی‌نظیر رشته کوه‌های هیندر، جزایر مجمع‌الجزایر پادو که شبیه تکه‌های پازل بودند، سواحل یخی و بلنا و ماجکای کوچک و دور.

در شهر آن‌لانگ، پایون آخرین نفری بود که هنوز به این شکل نقشه می‌کشید. از روش‌های قدیمی نقشه‌نگاری استفاده می‌کرد و خطوط ساحلی را مثل یقه‌ی توردار، با ظرافت تمام می‌کشید. این یعنی کند کار می‌کرد، اما درنهایت، هر کدام از نقشه‌هایش آنقدر نفیس درمی‌آمدند که می‌شد آن‌ها را در موزه آویزان کرد.

در آن‌لانگ بعضی‌ها می‌گفتند اگه این مرد قلم خوبی داشته باشه،

سنگریزهای ساحل رو هم می‌کشه. بعضی‌ها هم می‌گفتند حتماً ارواح بهش نعمتی دادن که می‌تونه دوردست‌ها رو این‌قدر خوب و دقیق ببینه. اما عده‌ای هم (با وحشت) زمزمه می‌کردند از پایون پیر فاصله بگیرین. همه می‌دونن روحش رو به شیطان فروخته تا پیش توانایی نقشه‌کشی بده. من از این‌یکی بیشتر از همه خوشم می‌آمد.

از پشت سرم شنیدم که در مغازه باز شد. سوپ صبحانه را روی میز گذاشتم و همان‌طور که استاد نقشه‌نگار وارد می‌شد، تعظیم کردم.
«لعنی! سای، تو همیشه زود می‌آی!» اگر دیر هم می‌کردم، این‌طور بهم اخم نمی‌کرد. یک بغل کاغذ همارهش بود، قبل از اینکه همه‌شان روی زمین پخش‌وپلا شوند، دویدم و کمکش کردم. سرزنشم کرد: «پنجره‌ها! پنجره‌ها! تو اینجا رو خیلی خفه نگه می‌داری!»

استاد پایون کتش را درآورد و انداخت طرفم. همان‌طور که لای پنجره‌ها را باز می‌کردم، استاد با شکمی که از زیر لباسش بیرون افتاده بود، لک‌ولک‌کنان رفت سمت پیشخان پشت مغازه. وقتی خم شد تا از کمد پایینی چیزی بردارد، صدای ناله‌اش را شنیدم. اصلاً شبیه کسانی نبود که با شیاطین معامله کرده‌اند. هنوز نفهمیده بودم چندساله است، اما با آن حرکت لنگ‌لنگان و آرام و موهای دم‌اسبی سفید مثل برفش، حداقل هفتاد سال را داشت.

رفتم کنارش، دم پیشخان. سوپ را در دو کاسه‌ی سرامیکی ریخته بود. بابت گرفتن صبحانه ازم تشکر نکرد، فقط سهمم را داد. خواستم بخورم.
اما پایون جلویم را گرفت و گفت: «نه! نه! نمی‌شه این‌جوری بخوری.
بیا.» سرکه‌ی تندوتیزی را برداشت و دو قاشق بزرگ در طرفم ریخت. «حالا شد. بخور.»
«چشم آقا.»

دیگر به سرزنش‌هایش عادت کرده بودم، اما اوایل که دستیارش شده

بودم، هر پنج دقیقه یک بار فکر می‌کردم حتماً اخراجم می‌کند. چندین ماه طول کشید تا متوجه شدم که مهم نیست پایتون چقدر سرم غریز می‌زند، امکان نداشت شغلم را از دست بدهم.

هفت ماه پیش، وقتی بیانیه‌ی صلح امضا شد، پایتون هم مثل باقی مغازه‌دارهای آن‌لانگ، بالاخره کسی را برای کمک استخدام کرد. بعد از آن‌همه سال نابسامانی، کل شهر عجله داشتند تا به کاروزنگی عادی‌شان برگردند. من برای یکی از غرفه‌های میگوفروشی در بازار بندر گلدهوب کار می‌کردم و تازه باری را در آن سر کوچه‌ی پلومریا تحويل داده بودم.

وقتی از دم مغازه‌ی پایتون رد شدم، پسر نوجوانی که لباس‌هایش پر از جوهر بود، با چهره‌ای وحشت‌زده، از درِ جلویی، سراسیمه بیرون آمد. پایتون پسر را بیرون می‌کرد و داد می‌زد که پسر را سربه‌هایی اش، دو ماه کارش را به باد داده. بعد استاد در خیابان فریاد زد: «کسی اینجا می‌دونه چطوری با خودنیس کار کنه؟»

دستم را بالا بردم. درجا استخدام شدم.

حتماً پایتون بدجوری کلافه شده بود، چون معمولاً شغل دستیاری را براساس ارتباطات خانوادگی به کسی می‌دادند. اگر برای استخدام عجله نداشت، شغل من به یکی از آن بچه‌های پرفیس و افاده‌ای می‌رسید که هر روز صبح کنارشان در صف کافه می‌ایستادم. می‌دانستم چقدر خوش‌شانس هستم، ولی آماده بودم که اگر پایتون زیادی سین‌جیم کرد، بزنم به چاک. تا آن موقع سؤالی درباره‌ی زندگی‌ام نپرسیده بود. همیشه بهموقع دستمزدم را می‌داد. بالینکه مثل یک گربه‌ی پیر بدخلقی می‌کرد، اما ابدآ بی‌رحم نبود. این بهترین شغلی بود که تا آن موقع داشتم.

کاسه‌ای را که از رویش بخار بلند می‌شد، به سمت دهانم بردم و آرام یک قلب خوردم. سوپ مزه‌ی قارچ، پیاز و ماهی می‌داد. استاد درست می‌گفت، باید اعتراف می‌کردم که با آن سرکه‌ی تندوتیز مزه‌اش بهتر شد. اگر شیاطین

واقعاً در ازای روح آدم‌ها با آن‌ها معامله‌ای می‌کردند، من روح‌م را به آن‌ها می‌فروختم تا عوضش بتوانم هر روز از آن سوپ بخورم.

استاد پاییون سهمش را سرکشید، با دستمالش سبیل‌های پف‌دارش را پاک کرد و بعد دستش را در جیب جلیقه‌اش برد.

همان‌طور که لکولک‌کنان می‌رفت سمت میزش، غرغر کرد: «یه‌عالمه کار روی سرم ریخته و هیچ وقت براش وقت کافی ندارم». آن‌قدر این را می‌گفت که دیگر حس می‌کردم دعای صبحگاهی‌اش است.

یک قوطی گرد مسطح طلایی و صیقلی را بیرون آورد و با اشاره‌ی انگشت‌هایش، قفلش را باز کرد. ذره‌بینی را از جایش بیرون آورد، آن را به‌سمت نور پنجره گرفت و مراسم صبحگاهی تمیز کردنش را شروع کرد. شیشه‌اش تهرنگی طلایی و محو داشت و زیر نور خورشید مثل یک تکه کهربا می‌درخشید.

در واقع آن ذره‌بین عینک پاییون و مهمترین وسیله‌ی کارش بود. از آن برای بزرگ‌نمایی نقش‌های ریزی که با قلم روی نقشه‌اش کشیده بود، استفاده می‌کرد، اما با آن حتی می‌شد دوردست‌ها را هم دید. همیشه دلم می‌خواست از پشتش دوردست‌ها را نگاه کنم، اما جرئت نمی‌کردم از پاییون چنین چیزی بخواهم.

نشان اجدادی پاییون، به شکل زنجیری بلند با حلقه‌های مربع‌شکل طلایی، از قاب عینکش به گیره‌ای روی جلیقه‌اش وصل بود: به نظرم چنین چیزی خیلی قشنگ‌تر بود تا اینکه آدم حلقه‌ها را روی دست‌بندی کم‌ارزش بیندازد. هیچ وقت آن‌قدری نزدیک نشده بودم که بتوانم تعدادشان را بشمارم، اما حداقل باید ده‌دوازده‌تایی می‌شدند.

عموماً، یک راست می‌رفت سر اینکه وظایف آن روزم را به من بگوید، اما آن روز صبح، عینک را بارها بارها تمیز کرد و از پنجره به بیرون خیره شد. دفتر و مدادم را برداشتمن و به‌سمت میزش رفتم.

«ایهم، استاد پاییون، برنامه‌ی روزانه رو یه مروری بکنیم؟ دیروز باز هم بسته‌های پستی اومد، اما خیلی سبکان، فکر کنم خالی باشن. برگردانمشون؟»
«ام، چی؟ آهان! آره، فقط بذارشون تویی کمد، بعداً خودم ترتیشون رو می‌دم.»
«باید متن سخنرانی‌تون تویی دانشگاه رو تموم کنین. سفارش نقشه‌های کوهستانگ هم هست. وزیر نیروی دریایی هم پرسیده که می‌تونین نقشه‌ی جدید هینمک رو تا سپتامبر تموم کنین یا نه.»

یکی از اتفاق‌هایی که بعد از پیروزی در جنگ می‌افتد، تغییر نام مکان‌های اشغالی بود و این برای یک نقشه‌نگار، خبر خوبی به حساب می‌آمد.

پاییون طوری لبس را جمع کرد که انگار بوی بد ماهی به دماغش خورد. «آه! وقت تلف کردنه. بعد از جنگ بعدی دوباره اسمها رو باید تغییر بدن.» «ام، درسته آقا. فکر کنم تویی فهرست خودتون هم کلی کاربرای انجام دارین.» با مدادم به دفترم ضربه زدم. «می‌خواین شما روی نوشتن متن سخنرانی‌تون تمرکز کنین، من هم از روی نقشه‌ی شما از کوهستانگ نسخه‌برداری کنم؟»

استاد پاییون یک دفعه به‌سمتم چرخید تا نگاهم کند. با آن چشم‌هایی که کمی پیش بی‌هدف از پنجره به بیرون خیره شده بود، بدوری به صورتم زل

زد. «از روی نقشه‌ی من نسخه‌برداری کنی؟ فکر می‌کنی بتونی؟»
قابلً از روی نقشه‌های بقیه، برایش نسخه‌برداری کرده بودم، نقشه‌هایی ساده که به اندازه‌ی کار استاد ماهرانه نبودند، مثل نقشه‌ی کانال ماهیگیری در خلیج پریستین یا نقشه‌ی راههای بعضی استان‌های دورافتاده. اما با اینکه شش ماه برای پاییون کار کرده بودم، هیچ وقت فکر نکرده بود که شاید بتوانم یکی از نقشه‌های ارزشمند خودش را هم دوباره بکشم.

گفتم: « فقط گفتم... کمکی کرده باشم آقا.»
پاییون همان‌طوری که از پنجره به بیرون خیره می‌شد، به من خیره شد، انگار می‌خواست آنسوی افق را ببیند. قلمش را برداشت و به‌سمتم گرفت.
گفت: «نشونم بد».«

اول به قلم و بعد به صورتش نگاه کردم. خیلی عجیب رفتار می‌کرد. یک جور امتحان بود؟ اولین قانون دستیار بودن، فروتنی است. دستیار هیچ وقت نباید فخرفروشی کند که می‌تواند کار استادش را انجام دهد. غرورم را زیر پا گذاشت، سرم را پایین انداختم و به کفش‌هایم چشم دوختم.
گفتم: «متأسفم آقا. نمی‌دونم با خودم چی فکر کردم. معلومه که همچین کاری ابداً از دستم برنمی‌آد.»

پایون ابروهای سفید پرپشتتش را چنان در هم کشید که به هم چسبیدند. دهانش را باز کرد تا حرفی بزند، اما قبل از اینکه چیزی بگوید، زنگ مغازه به صدا درآمد.

با دست اشاره کرد که برورم دم در. گفت: «پستچیه. منتظر یه چیزی هستم، سای. زود باش، بجنب، برو در رو باز کن!»
خیالم راحت شد که به دردرس نیفتادم. سریع رفتم و در را باز کردم، برای دخترک سری تکان دادم و نامه را از او گرفتم. فقط یکی بود. از ضحامت کاغذ می‌شد فهمید که از طرف شخص مهمی است.

استاد پایون با چاقوی جیبی اش پاکت را باز کرد. من رفتم ظرف‌های صبحانه را جمع کنم، اما همان‌طور که استاد نامه را برای خودش می‌خواند، به چهره‌اش نگاه کردم. متنش را که خواند، چین‌های عمیقی روی پیشانی اش افتاد.
«چی نوشته آقا؟»

پایون طوری نگاهم کرد که انگار یادش رفته بود من آنجا هستم. «چی؟ آها! هیچی، هیچی. دعوت‌نامه برای یه مهمونی ناهار اعیونی توی دانشکده‌ی نیروی دریاییه، همین! نامه را طوری در هوا نکان می‌داد که انگار چیز مهمی نیست، اما چین‌های روی پیشانی اش از بین نرفتند.
به پیشخان پشت سرم اشاره کرد. با اخم گفت: «برگردیم سر کارمون. هر دومون به‌اندازه‌ی کافی صبح رو تلف کردیم.»
موقع شستن جوهردان‌های روز قبل، نگاهی به پایون پیر انداختم. روی

صندلی اش نشست و عینک را مدام می‌گذاشت داخل جعبه‌ی طلاibi اش و دوباره درمی‌آورد و به کشویی که پاکت را آنجا گذاشته، خیره مانده بود. آن نامه دعوت به مهمانی ناهار نبود. شاید پایتون در نقشه‌نگاری استاد بود، اما دروغ گفتن، تخصص من بود.

فصل سوم

جایزه

روز جمعه، موقع پرداخت دستمزد بود. با آن پولی که تموی جیب پیش‌بندم سنگینی می‌کرد، در مغازه‌ی استاد پاییون را بستم. در کوچه‌ی پلومربیا به راه افتادم و مدتی جلوی نانوایی‌های پاییین تپه ایستادم. به ویترین مغازه‌ها نگاه می‌کدم، تصور می‌کرم تمام دستمزد هفته‌ام را داده و یک جعبه‌کیک اسفنجی خربده‌ام که در کاغذی با بوی عطری‌اس پیچیده شده. احتمالاً ارزشش را داشت.

آفتاب داشت غروب می‌کرد، معمولاً آن موقع‌ها همه در منطقه‌ی پیپر به تکاپو می‌افتدند تا سریع‌تر مغازه‌ها را بینندن، لامپ‌ها را خاموش کنند و در را قفل کنند تا بتوانند سریع‌تر به خانه بروند و کسانی را که با عجله به خانه می‌آمدند، آنجا ببینند.

اما آن روز عصر شرایط فرق داشت. مردم به جای اینکه مغازه‌هایشان را بینند و بروند پیش خانواده‌هایشان و شام گرم بخورند، آن اطراف می‌چرخیدند، دور هم جمع شده بودند و پچ پچ می‌کردند. تاجایی که می‌شد نزدیک شدم تا صحبت‌هایشان را بشنوم، اما فقط توانستم بخشنوتاً از حرف‌هایشان را بشنوم: